

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного
факультету
Юрій БІДЗІЛЯ
« 21 » 03 2024 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Українська мова і література
Мова навчання	українська

Наскрізна програма педагогічної **практики** для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньої програми «Українська мова і література».

Розробники:

Венжинович Наталія Федорівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Кузьма Оксана Юрійвна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету
протокол №6 від 18 березня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії

Галина ШКУРКО

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Одним із етапів підготовки вчителя української мови і літератури, викладача закладу фахової передвищої, вищої освіти є проведення педагогічної практики з метою поглиблення і розширення знань з української мови і літератури та психолого-педагогічних дисциплін, які здобули студенти під час навчання у ЗВО. При проходженні практики відбувається закріплення теоретичних положень дисциплін, розвивається самостійність, творча активність студентів, що сприяє у майбутньому швидшому засвоєнню практичних вмінь та навичок, проявлення професійних та організаторських здібностей.

Наскрізна програма практики студентів за спеціальністю 014 Середня освіта ОП «Українська мова і література» освітнього ступеня «Магістр» є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність проходження студентами практик за роками навчання у закладі вищої освіти.

Наскрізна програма практики студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта розроблена згідно з навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців.

Наскрізна програма практики – це основний навчально-методичний документ, що відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці спеціальності, формам навчання та регламентує: мету, зміст і послідовність проведення практики студентів в ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Зміст наскрізної програми практики студентів включає програми всіх етапів практичного навчання.

Забезпечення зв'язку теорії з практикою у підготовці вчителів закладів загальної середньої освіти є «Педагогічна практика у ЗЗСО», що дає можливість вирішити ряд освітніх завдань. Насамперед, це дозволяє розширити загальні поняття освітнього процесу, конкретизувати зміст теоретичних знань; перевірити глибину їх засвоєння, розвивати педагогічні здібності, здійснювати позитивний вплив на розвиток самостійно пізнавальної діяльності, що сприяє розвитку інтелекту, а також вміння правильно орієнтуватися при вирішенні різних педагогічних завдань та життєвих ситуацій у невизначених умовах.

«Виробнича (педагогічна) практика в ЗЗСО» спрямована на професійне становлення майбутніх вчителів-філологів закладів загальної середньої освіти, вироблення у них практичних навичок, умінь, професійних здібностей, які допоможуть їм в майбутньому, і логічно завершує вивчення основних навчальних дисциплін.

У процесі педагогічної практики студенти набувають таких професійних умінь: планувати педагогічну діяльність; на основі спостережень аналізувати навчально-виховну і управлінську діяльність, корегувати її, вчатися

використовувати теоретичні знання в дії, домагатися їх використовувати в реальній практичній дійсності, під час проведення уроків з української мови і літератури; уміння працювати в команді. Практиці передуює вивчення методик викладання української мови та літератури у ЗВО.

Продовженням «Виробничої (педагогічної) в ЗЗСО» для здобувачів освіти за ОП «Українська мова і література» є «Виробнича (педагогічна) практика в закладах фахової передвищої освіти». Вона є складовою частиною навчально-виховного процесу, черговим етапом теоретичної і практичної підготовки висококваліфікованих фахівців. Ця практика дозволяє студентам набути практичних навичок та досвіду викладацької роботи в закладах фахової передвищої освіти, відшліфувати методику викладання української мови та літератури.

Логічним продовженням «Виробничої (педагогічної) практики в закладах фахової передвищої освіти» є «Виробнича (педагогічна) практика в закладах вищої освіти», вона завершує професійну підготовку викладача, сприяє удосконаленню всієї системи методичної підготовки, розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх фахівців, їх ерудиції, вихованню у них подальшої активності і самостійності у набутті професійних перцептивних, проєктувальних, адаптивних, організаційних, пізнавальних вмінь.

2. ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Мета виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти – формування, закріплення в здобувачів освіти магістерського рівня практичних умінь і навичок, особистісно-індивідуального стилю педагогічної взаємодії та відповідних фахових компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності в галузі освіти; удосконалення і втілення на практиці знань та вмінь, здобутих під час вивчення курсів педагогіки сучасної школи, психології освітньої діяльності, методик навчання української мови та літератури в освітніх закладах, комп'ютерно-інформаційних технологій в освіті; забезпечення цілісної системи освітньої діяльності вчителя української мови та української літератури, а також класного керівника; набуття досвіду стимулювання пізнавальної активності учнів та організації життєдіяльності учнівського колективу.

Завдання практики: вивчення структури й змісту освітнього процесу в ЗЗСО; ознайомлення зі специфікою діяльності вчителів української мови та української літератури, а також класного керівника; розвиток навичок педагогічної комунікації з учасниками освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; набуття умінь планування й проведення різних видів освітньої діяльності в ЗЗСО; удосконалення навичок контролю навчальних досягнень учнів; апробація набутих знань із мовознавчих, літературознавчих, педагогічних, психологічних дисциплін для розв'язання професійних завдань.

Відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» магістерського рівня, проходження практики сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК4. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК5. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК10. Уміння працювати в команді, здатність до організації взаємодії в колективі.

ЗК11. Готовність до безперервного навчання та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до формування патріотичного світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства, визначення власної громадянської позиції.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

- ФК4.** Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.
- ФК5.** Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
- ФК6.** Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.
- ФК7.** Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
- ФК8.** Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.
- ФК11.** Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.
- ФК12.** Здатність застосовувати поглиблені знання із мовознавства та літературознавства для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією.
- ФК13.** Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- ФК14.** Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
- ФК18.** Здатність виконувати професійну діяльність відповідно до стандартів якості.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики **Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти»** є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Українська мова і література»:

- ОК 1. Психологія освітньої діяльності
- ОК 2. Педагогіка сучасної школи
- ОК 3. Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті
- ОК 4. Іноземна мова за професійним спрямуванням
- ОК 5. Методика навчання української мови в закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти
- ОК 6. Методика навчання української літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти
- ОК 7. Сучасна українська література
- ОК 8. Новітні напрями сучасного мовознавства
- ОК 9. Вивчення українського фольклору, міфології та фентезійної прози в ЗЗСО
- ОК 10. Інноваційні процеси у сфері української лексики в сучасній академічній та шкільній освіті.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
<i>Демонструє</i> вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, українського мовознавства та літературознавства, методики навчання української та літератури у практичних ситуаціях здійснення освітньої	РН 1

діяльності, поглиблює знання з предметної галузі.	
<i>Демонструє</i> вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	PH 2
<i>Називає і описує</i> основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.	PH 3
<i>Формулює</i> наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, <i>генерує</i> нові ідеї, <i>аргументує</i> можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.	PH 4
<i>Описує</i> методику розробки освітніх проєктів, <i>пояснює</i> зміст та призначення їх етапів, <i>аналізує</i> спроможність управління процесом їх впровадження, <i>прогнозує</i> очікувані результати.	PH 5
<i>Визначає і характеризує</i> основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; <i>описує</i> апарат науково-педагогічного дослідження, <i>демонструє</i> навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	PH 6
<i>Визначає, аналізує та характеризує</i> педагогічні інновації, <i>демонструє</i> вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.	PH 7
<i>Описує</i> показники якості педагогічної діяльності, <i>аналізує</i> можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	PH 8
<i>Демонструє</i> уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	PH 9
<i>Називає і аналізує</i> шляхи мотивації учнів до саморозвитку, <i>демонструє</i> вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	PH 10.
<i>Демонструє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	PH 11
<i>Знає та дотримується</i> умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	PH 12
<i>Демонструє</i> здатність діяти автономно і в команді.	PH 13
<i>Демонструє</i> дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та <i>демонструє</i> вміння формувати її в учнів.	PH 14
<i>Застосовує</i> сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української та літератури.	PH 17
<i>Використовує</i> сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.	PH 20
<i>Уміє</i> створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти українською мовою в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.	PH 21
<i>Цінує</i> різноманіття та мультикультурність світу й <i>здатний керуватися</i> у своїй освітній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.	PH 23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика в закладах

загальної середньої освіти»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
Творчо <i>застосовує</i> в практичній освітній діяльності теоретичні знання із психолого-педагогічних, мовознавчих, літературознавчих дисциплін, традиційні і новітні методики навчання української мови та літератури.	РН 1
Ефективно <i>використовує</i> в освітній діяльності цифрові ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для вивчення новітнього педагогічного досвіду, обміну інформацією, презентації власних напрацювань, провадження дистанційного та змішаного навчання.	РН 2
Демонструє розуміння основних принципів, сучасних форм та методів управління освітньою діяльністю, здатність планувати освітню діяльність, забезпечувати та оцінювати її якість, засвоювати інноваційний прогресивний досвід, обирати шляхи підвищення власної педагогічної майстерності.	РН 3
Уміє визначати проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, <i>продукує</i> креативні ідеї, <i>обґрунтовує</i> можливі шляхи їх вирішення та критично <i>оцінює</i> їх спроможність.	РН 4
Активно <i>долучається</i> до участі в освітніх проєктах, вміє презентувати методику розробки освітніх проєктів, пояснити зміст та призначення їх етапів, <i>аналізує</i> спроможність управління процесом їх впровадження, <i>прогнозує</i> передбачувані результати.	РН 5
Знає і <i>характеризує</i> основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; <i>описує</i> апарат науково-педагогічного дослідження, <i>виявляє</i> навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	РН 6
Виявляє готовність до визначення й аналізу педагогічних інновацій, можливостей їх упровадження у навчальний процес, до самостійного провадження науково-педагогічних досліджень, презентації їх результатів у практичній діяльності.	РН 7
Виявляє здатність описати показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>аналізує</i> власну навчальну та науково-професійну діяльність, <i>прагне</i> сформулювати власний педагогічний стиль, готовий оволодівати новими знаннями й ефективними практичними діями у професійній діяльності, вміннями педагогічної техніки, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя, <i>виявляє</i> готовність до професійної мобільності.	РН 8
Виявляє здатність формувати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання й застосовувати сучасні методики й технології. Уміє використовувати спеціалізовані концептуальні знання для розв'язання складних професійних завдань і проблем.	РН 9
Ефективно <i>запроваджує</i> сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови та літератури.	РН 17

<i>Реалізує</i> вміння мотивувати здобувачів до саморозвитку, формування позитивної самооцінки й я-ідентичності, конструктивно <i>взаємодіє</i> з учасниками освітнього процесу.	PH 10
<i>Виявляє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	PH 11
<i>Організовує</i> освітній процес з урахуванням особливих потреб здобувачів освіти.	PH 12
<i>Реалізує</i> вміння діяти автономно і в команді.	PH 13
<i>Дотримується</i> принципів академічної доброчесності у власній педагогічній діяльності та <i>формує</i> культуру академічної доброчесності в здобувачів.	PH 14
<i>Застосовує</i> сучасні методики та навчальні технології у викладанні української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в педагогічній діяльності.	PH 20
<i>Знає</i> принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів, <i>демонструє</i> здатність створювати тексти з урахуванням комунікативної ситуації.	PH 21
<i>Усвідомлює</i> цінність етнокультурного розмаїття світу, дотримується у своїй професійній діяльності засад міжетнічної толерантності, <i>вміє</i> вести міжкультурний діалог.	PH 23

ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ:

1. Спланувати основні етапи і види діяльності під час практики.
2. Підготувати та провести самостійні пробні заняття з української мови та літератури під керівництвом учителя.
3. Підготувати один заліковий урок з української мови, один – із української літератури.
4. Розробити навчально-методичне забезпечення запланованих видів педагогічної діяльності.
5. Активно долучатися до організаційної, навчально-методичної, культурно-просвітницької роботи закладу освіти.
6. Підготувати розгорнутий конспект уроку з української мови.
7. Підготувати розгорнутий конспект уроку з української літератури.
8. Підготувати розгорнутий план позакласного заходу.
9. Написати психолого-педагогічну характеристику на клас.
10. Підготувати конспект виховного заходу.
11. Написати звіт про проходження педагогічної практики.
12. Заповнити щоденник педагогічної практики.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно з якою максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту, і переводиться в оцінку за схемою:

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре		82-89
C	Добре		74-81
D	Задовільно		64-73
E	Задовільно		60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F	Незадовільно		0-34

Для визначення рівня оволодіння здобувачами навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень викладачі користуються узагальненими критеріями оцінювання:

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Бали
1	Пробні уроки в закладі загальної середньої освіти	10
2	Залікові уроки	30
3	Виховний захід	10
4	Позакласний захід	5
5	Розгорнутий конспект уроку з української мови	5
6	Розгорнутий конспект уроку з української літератури.	5
7	Розгорнутий план позакласного заходу.	5
8	Психолого-педагогічна характеристика класу (учнівського колективу).	5
9	Конспект виховного заходу	5
10	Щоденник педагогічної практики	5
11	Усний захист практики	10
12	Неформальна освіта на онлайн-платформах «Prometheus», «EdEra», «Освіторія» та ін. Пропонуються курси: «Шкільне життя онлайн» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EWC+SL_ONLINE101+2022_T1 «Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EWC+DS101+2021_T1_3 «30 кроків до нової української школи» URL: https://prometheus.org.ua/course/coursev1:Prometheus+DemSchool101+2019_T3	5

	Разом	100 балів
--	--------------	------------------

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Педагогічна практика організовується спільно кафедрою загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, кафедрою української мови, кафедрою української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», а також базами практик. Відповідно до Наказу ректора ЗВО керівниками педагогічної практики призначаються викладачі з кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, кафедри української мови й кафедри української літератури. Керівники проводять організаційну нараду і знайомлять здобувачів із планом практики.

Протягом шести тижнів педагогічної практики здобувачі проводять 40 уроків (із яких 2 залікові) із української мови та української літератури, позакласний захід мовознавчого чи літературознавчого характеру, виховний захід. Протягом шостого тижня здобувачі готують розгорнуті конспекти уроків з української мови, української літератури, ескізи навчально-методичного забезпечення до уроків (роздавальний дидактичний матеріал, пакет тестових завдань, текстотеку, мультимедійну презентацію, відеозвіт тощо), розгорнутий план проведеного позакласного заходу, конспект проведеного виховного заходу, психолого-педагогічну характеристику на клас, укладають звіт про проходження педагогічної практики. До звітної документації також належить щоденник, у якому зафіксовано всі види й форми діяльності здобувача під час педагогічної практики у ЗЗСО.

Звітну документацію здобувачі подають керівникам практики з кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, кафедри української мови, кафедри української літератури. Оцінювання роботи здобувача відбувається під час процедури публічного захисту педагогічної практики у формі диференційованого заліку.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звітна документація здобувача про проходження педагогічної практики в ЗЗСО містить такі компоненти:

1. Звіт здобувача про проходження педагогічної практики, у якому послідовно описано всі етапи виконаної роботи. Звіт завіряє керівник бази практики і керівник практики від ЗВО.

Структура звіту: а) вступ, у якому коротко розкривається роль, місце і мета проведеної практики в системі професійної підготовки майбутнього викладача (основні принципи організації практики; основні завдання практики; визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися та вдосконалюватися під час практики); б) основна частина (результати педагогічної роботи здобувача; кількість відвіданих та проведених уроків, оцінки за залікові уроки; відвідані й проведені позакласні й виховні заходи; в) висновки (результати виконання завдань практики, зауваження й рекомендації щодо організації, удосконалення та покращення умов педагогічної практики, самооцінка здобувача щодо ефективності застосування теоретичних знань із фахових дисциплін і дисциплін психолого-педагогічного циклу в конкретному освітньому середовищі). Здобувач додає до звіту щоденник, у якому зафіксовані проведені залікові уроки і виставлені оцінки.

2. Розгорнуті конспекти 2 залікових уроків з української мови та української літератури.

3. Розгорнутий конспект проведеного позакласного заходу.

4. Розгорнутий конспект проведеного виховного заходу.

5. Психолого-педагогічна характеристика на клас.

6. Характеристика здобувача з оцінкою вчителя української мови і літератури, підписана керівником бази практики і завірена гербовою печаткою.

7. Довідка з бази педагогічної практики із зазначенням терміну проходження практики.

8. Зразки навчально-методичного забезпечення, виготовлені до залікових уроків.

Звітну документацію здобувач подає на відповідну кафедру протягом 5 днів після закінчення педагогічної практики.

Публічний захист педагогічної практики відбувається на засіданнях кафедри української мови та кафедри української літератури з участю всіх здобувачів, керівників практики та членів педагогічного колективу. За результатами захисту й рівнем виконання представлених звітних матеріалів практики здобувачеві виставляється оцінка у формі диференційованого заліку.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувача вищої освіти-практиканта передбачає:

- організацію власної навчальної й педагогічної діяльності;
- опрацювання науково-теоретичних, навчально-методичних, дидактичних матеріалів для підготовки й проведення навчальних занять;
- добір наукових, науково-інформаційних, медіатекстів для навчально-методичного забезпечення запланованих видів роботи;
- підготовку презентацій до занять;
- вивчення інноваційного педагогічного досвіду;
- оволодіння методикою проведення занять із застосуванням мультимедійних засобів навчання онлайн навчальними контентами, цифровими системами управління навчальним процесом в умовах дистанційної освіти (Google Classroom, Moodle);
- неформальне навчання на освітніх платформах.

3. ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Мета педагогічної практики в закладах фахової передвищої освіти передбачає закріплення знань, здобутих у процесі навчання, виявлення особистісних якостей, удосконалення набутих умінь і навичок у реальних умовах освітнього процесу; вивчення сучасного стану організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та новаторського досвіду діяльності педагогів; удосконалення й поглиблення професійної компетентності магістрантів, залучення їх до проведення занять з української мови та літератури із застосуванням сучасних методів і форм організації освітнього процесу; формування умінь організації виховної роботи, використання різноманітних педагогічних технологій; проведення виховних заходів зі здобувачами освіти в закладах фахової передвищої освіти; застосування інноваційних технологій у реалізації виховної діяльності в закладах фахової передвищої освіти; ознайомлення із системою освітньої діяльності в закладі фахової передвищої освіти.

Відповідно до освітньої програми проходження практики сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 4. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 5. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК 10. Уміння працювати в команді, здатність до організації взаємодії в колективі.

ЗК 11. Готовність до безперервного навчання та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність до формування патріотичного світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства, визначення власної громадянської позиції.

ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК 3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визнавати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК 5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК 7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК11. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.

ФК12 Здатність застосовувати поглиблені знання із мовознавства та літературознавства для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією.

ФК 13. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 14. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 18. Здатність виконувати професійну діяльність відповідно до стандартів якості.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної фахової передвищої освіти є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Українська мова і література»:

ОК 1 Психологія освітньої діяльності;

ОК 2 Педагогіка сучасної школи;

ОК 3 Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті;

ОК 4 Іноземна мова за професійним спрямуванням;

ОК 5 Методика навчання української мови в закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти;

ОК 6 Методика навчання української літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти;

ОК 7 Сучасна українська література;
ОК 8 Новітні напрями сучасного мовознавства.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, українського мовознавства та літературознавства, методики навчання української мови та літератури у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.	РН1
Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	РН 2
Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.	РН 3
Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.	РН 4
Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.	РН 5
Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	РН 6
Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.	РН 7
Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	РН 8
Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	РН 9
Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	РН 10
Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	РН 11
Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	РН12
Демонструє здатність діяти автономно і в команді.	РН13
Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.	РН14
Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для	РН17

успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.	
Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.	PH 20
Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.	PH 21
Цінує різноманіття та мультикультурність світу й здатний керуватися у своїй освітній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.	PH23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження «Педагогічної практики в закладах фахової передвищої освіти»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Продуктивно застосовує знання з психології та педагогіки, українського мовознавства та літературознавства, методики навчання української мови та літератури під час педагогічної практики в закладах фахової передвищої освіти.	PH1
Вправно використовує цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології під час підготовки до занять (лекцій, семінарів тощо).	PH2
Знає основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, розуміє специфіку планування й управління освітньою діяльністю, розробляє свою модель управління.	PH3
Знає основні проблеми у сфері освітньої діяльності, критичного їх аналізує, пропонує можливі шляхи їх вирішення.	PH4
Володіє методикою розробки освітніх проєктів, прогнозує їх запровадження та очікувані результати, аналізує власну спроможність управління освітнім процесом	PH5
Володіє методиками науково-педагогічних досліджень, застосовує навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження під час занять у закладах фахової передвищої освіти.	PH6
Використовує педагогічні інновації у професійній діяльності.	PH7
Прагне досягти високих показників якості педагогічної діяльності, визначає індивідуальні професійні потреби, розробляє шляхи покращення власної педагогічної майстерності, проходить навчання на освітніх онлайн-платформах.	PH8
Класифікує, упорядковує й узагальнює навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу в закладі фахової передвищої освіти та формування ключових компетентностей.	PH9
Вміє мотивувати учня/здобувача до саморозвитку, здатен розробити план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	PH10
Здатен забезпечити конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	PH11
Дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	PH12
Вміє працювати автономно і в команді.	PH13

Дотримується культури академічної доброчесності у власній діяльності та здатен формувати її в учнів.	PH14
Використовує сучасні методики й технології в освітньому процесі для успішного й ефективного навчання української мови і літератури; застосовує інформаційні технології.	PH17
Застосовує принципи диференціації та індивідуалізації в освітньому процесі, володіє сучасними технологіями навчання української мови і літератури.	PH20
Здатен створювати зв'язні монологічні й діалогічні тексти в усній і писемній формах, формує мовленнєву компетенцію здобувачів освіти.	PH21
Керується у своїй освітній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва, усвідомлюючи різноманіття та мультикультурність світу.	PH23

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У рамках обсягу навчальних годин «Педагогічної практики в закладах фахової передвищої освіти» передбачено 30 годин самостійної та 60 годин індивідуальної роботи (для здобувачів освіти заочної форми навчання – 60 год. самостійної та 30 год. індивідуальної роботи).

Самостійна робота здобувача вищої освіти під час практики передбачає: систематичну комунікацію з керівником практики від кафедри; збір інформації про відповідне освітнє середовище, знайомство з керівництвом закладу та викладачами української мови і літератури; ознайомлення з навчальним та виховним планом закладу фахової передвищої освіти та з календарно-тематичним і поурочним планами викладачів; планування навчальної, методичної та виховної роботи на час проходження практики; знайомство з групами здобувачів коледжу, у яких практикант буде проводити заняття; аналіз навчальних програм і підручників із української мови та літератури; спостереження за роботою досвідчених педагогів та методикою застосування ними інноваційних прийомів навчання; підготовка конспектів пробних занять, проведення 4 пробних занять; підготовка навчально-методичних матеріалів, підготовка конспектів залікових занять, проведення **двох** залікових занять (**один** з української мови, **один** з української літератури); організацію та проведення виховного, позакласного заходу на мовно-літературну тему; ведення щоденника практики, підготовку звітної документації з педагогічної практики.

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти в процесі проходження педагогічної практики охоплює: організацію практикантом власної діяльності, планування завдань практики, реалізацію запланованих заходів відповідно до поставленої мети та завдань; підготовку та проведення пробних занять під керівництвом викладача, одного залікового заняття з української мови, одного з української літератури; добір навчально-методичних завдань і підготовка власних навчально-дидактичних матеріалів, участь у методичній, виховній, організаційній роботі закладу фахової передвищої освіти, проведення дослідження комунікативних здібностей здобувачів освіти та оформлення результатів дослідження, оформлення звітної документації, підготовку до захисту практики тощо.

Індивідуальна робота здобувача передбачає здобуття фахових компетентностей через навчання на онлайн-платформах (навчальні курси педагогічного спрямування, наявність сертифіката).

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

За діяльністю практикантів здійснюється поточний контроль: спостереження керівника практики за роботою здобувачів на базах практики, дотримання ними виробничої дисципліни, умов та режиму роботи, графіку виконання запланованих завдань, ведення щоденника. Поточний контроль може здійснювати завідувач кафедри та відповідальні особи навчальної частини ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Підсумковий контроль здійснюється у формі підсумкової конференції, на якій здобувач звітує про проходження практики. Вид оцінювання підсумкового контролю – диференційований залік. Критерії оцінювання: практична діяльність здобувачів оцінюється з урахуванням творчого підходу до навчально-методичної та організаційно-виховної роботи, ефективності її проведення та якості підготовки звітної документації.

Диференційований залік із практики приймає комісія викладачів кафедри у формі усного звіту здобувача.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно з якою максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту, і переводиться в оцінку за схемою:

Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ

оцінювання педагогічної практики відповідно до вимог кредитно-модульної системи

90 - 100 (A) відмінно: рівень компетентності – високий (конструктивно-варіативний) здобувач повністю виконав план педагогічної практики, провів пробні і залікові заняття, освітньо-виховний захід, прозвітувався перед керівником практики і подав йому правильно оформлені матеріали педагогічної практики, пройшов навчання на онлайн-платформах, захистив зміст своєї роботи. Практикант володіє матеріалом у повному обсязі, вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені робочою програмою, ознайомився з рекомендованою літературою, виявив креативність у розумінні і творчому використанні здобутих знань та вмінь. Здобувач провів пробні та залікові заняття з української мови та літератури (4+2) на високому методичному рівні, використовував інноваційні підходи та методи. Здобувач здатний системно й повно характеризувати організацію й функціонування освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, повно й

детально описувати й аналізувати педагогічну документацію, проводити педагогічне дослідження та його аналіз, розробляти план виховної роботи з урахуванням результатів педагогічного дослідження.

82-89 (B) добре: рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний). Здобувач повністю виконав план педагогічної практики, прозвітувався перед керівником практики, подав правильно оформлені матеріали педагогічної практики, пройшов навчання на онлайн-платформах, захистив зміст своєї роботи. Практикант характеризує систему організації та функціонування освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти, уміє наводити приклади, описувати й аналізувати за схемою педагогічну документацію, провів пробні та залікові заняття з української мови та літератури (4+2) на належному методичному рівні, використовував інноваційні підходи та методи. Вміє проводити виховні заходи, педагогічне дослідження, розробляти план виховної роботи, але характеристика й аналіз не повні, у плані виховної роботи частково враховані результати педагогічного дослідження.

74-81 (C) добре: рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний). Здобувач повністю виконав план педагогічної практики, прозвітувався перед науковим керівником, подав йому правильно оформлені матеріали педагогічної практики, захистив зміст своєї роботи. Здобувач уміє наводити приклади, описувати й аналізувати за схемою педагогічну документацію, провів заняття з української мови і літератури (4+2) та виховні заходи на належному методичному рівні, провів педагогічне дослідження, розробив план виховної роботи, але характеристика й аналіз не повні, у плані виховної роботи частково враховані результати педагогічного дослідження.

64-73 (D) задовільно: рівень компетентності – середній (репродуктивний). Здобувач повністю або частково виконав план педагогічної практики, прозвітувався перед науковим керівником, подав йому матеріали педагогічної практики, захистив зміст своєї роботи. Практикант дає неповну характеристику складових систем організації та функціонування освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, частково застосовує теоретичні знання й додаткову інформацію для опису й аналізу деяких видів педагогічної документації, окремих видів аналізу занять. Провів залікові і пробні заняття з української мови та літератури.

60-63 (E) достатньо: рівень компетентності – середній (репродуктивний). Здобувач виконав план педагогічної практики частково, прозвітував перед керівником, задовільно захистив результати своєї роботи. Практикант дає часткову характеристику складових систем організації та функціонування освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, не застосовує теоретичні знання й додаткову інформацію для опису й аналізу деяких видів педагогічної документації, аналізу проведених занять. Провів не всі залікові й пробні заняття з української мови та літератури.

35-59 (FX) незадовільно з можливістю повторного проходження педагогічної практики: рівень низький (рецептивно-репродуктивний). Здобувач виконав план педагогічної практики незначною мірою, не подав науковому керівникові необхідні матеріали, не захистив результати педагогічної практики. Практикант описує деякі складові системи організації та функціонування освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, провів не всі пробні та залікові уроки або провів їх непрофесійно.

1-34 (F) незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики: рівень низький (рецептивно-репродуктивний). Здобувач не виконав завдань педагогічної практики не провів пробних і залікових занять, не подав матеріалів практики.

Розподіл балів за виконання програми практики:

№ з/п	Вид роботи	Бали
1	Захист практики	15

2	Навчання на онлайн-платформах 1. Впровадження інновацій в школах https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MIT+LIS101+2018_T3 або: 2. Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EWC+DS101+2021_T1_3 (наявність сертифіката)	10
3	Звіт практиканта	10
4	Щоденник	15
5	Проведення виховного заходу	10
6	Оцінка залікових уроків	40
7	Разом	100

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

У звітну документацію здобувача вищої освіти за практику входять такі матеріали: щоденник, у якому відображено всі форми роботи під час практики з помітками про виконання кожного виду роботи; індивідуальний план роботи; письмовий звіт про проходження практики, підписаний і оцінений безпосередньо керівником від бази практики; конспекти двох залікових занять (одне з української мови, одне з української літератури) в письмовому та електронному варіантах; тридцять тестових завдань з української мови / української літератури (п'ять варіантів відповіді, одна правильна) у письмовому та електронному варіантах; план-презентація виховного заходу на мовно-літературну тему; характеристика практиканта, підготовлена закладом освіти (засвідчена підписом керівника та печаткою закладу освіти).

Звітна документація реєструється на кафедрі, подається для аналізу та оцінювання керівнику практики від кафедри. захист практики здобувачем вищої освіти відбувається у визначений кафедрою термін за участі всіх практикантів при комісії, призначеній завідувачем кафедри. Кожен здобувач освіти звітується про виконання програми практики. Оцінка виставляється з урахуванням аналізу поданої документації та рівня захисту й оголошується здобувачам.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки підбиваються на засіданні вченої ради факультету.

4. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою «Виробничої (педагогічної) практики в закладах вищої освіти» є апробація, поглиблення, закріплення та вдосконалення здобувачами при виконанні функцій викладача ЗВО набутих у процесі навчання теоретичних знань, умінь і навичок.

Завдання практики: вивчення структури і змісту освітнього процесу на філологічному факультеті, на відповідній освітній програмі, ознайомлення зі специфікою роботи науково-педагогічних працівників, наставників; набуття вмінь педагогічної комунікації зі здобувачами, здатності до організації взаємодії в колективі; оволодіння навичками застосовувати ефективні методи навчання; опанувати вміння планувати, проводити різні види аудиторних занять; здійснювати контроль за навчальними досягненнями здобувачів; апробувати здатність застосовувати набуті знання з мовознавства, літературознавства, психолого-педагогічних дисциплін для вирішення професійних завдань; усвідомлювати потребу оволодіти сучасними знаннями, вивчати педагогічний досвід та впроваджувати його у власній педагогічній практиці, виробляти потребу в постійному професійному самовдосконаленні.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК4. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК5. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК10. Уміння працювати в команді, здатність до організації взаємодії в колективі.

ЗК11. Готовність до безперервного навчання та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до формування патріотичного світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства, визначення власної громадянської позиції.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК11. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми

аналізу художнього тексту.

ФК12. Здатність застосовувати поглиблені знання із мовознавства та літературознавства для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією.

ФК13. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК14. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК18. Здатність виконувати професійну діяльність відповідно до стандартів якості.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах вищої освіти**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Українська мова і література»:

ОК 1. Психологія освітньої діяльності

ОК 2. Педагогіка сучасної школи

ОК 3. Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті

ОК 4. Іноземна мова за професійним спрямуванням

ОК 5. Методика навчання української мови в закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти

ОК 6. Методика навчання української літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти

ОК 7. Сучасна українська література

ОК 8. Новітні напрями сучасного мовознавства

ОК 10. Інноваційні процеси у сфері української лексики в сучасній академічній та шкільній освіті

ОК 11. Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти

ОК 12. Виробнича (педагогічна) практика в закладах фахової передвищої освіти

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Українська мова і література**» проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, українського мовознавства та літературознавства, методики навчання української мови та літератури в практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.	РН 1
Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	РН 2
Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.	РН 3

Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.	PH 4
Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.	PH 5
Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	PH 6
Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.	PH 7
Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	PH 8
Демонструє вміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	PH 9
Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я- ідентичності.	PH 10
Демонструє вміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	PH 11
Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	PH 12
Демонструє здатність діяти автономно і в команді.	PH 13
Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.	PH 14
Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.	PH 17
Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.	PH 20
Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти	PH 21
Цінує різноманіття та мультикультурність світу й здатний керуватися у своїй освітній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.	PH 23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах вищої освіти**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр PH
Творчо застосовує в практичній освітній діяльності теоретичні знання із психолого-педагогічних, мовознавчих, літературознавчих дисциплін, традиційні і новітні методики навчання української мови та літератури.	PH 1

Ефективно <i>використовує</i> в освітньо-науковій діяльності цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для вивчення новітнього педагогічного досвіду, обміну інформацією, презентації власних напрацювань, провадження дистанційного та змішаного навчання.	PH 2
<i>Демонструє</i> розуміння основних принципів, сучасних форм та методів управління освітньою діяльністю, здатність планувати освітню діяльність, забезпечувати та оцінювати її якість, засвоювати інноваційний прогресивний досвід, обирати шляхи підвищення власної педагогічної майстерності.	PH 3
<i>Уміє</i> визначати проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, <i>продукує</i> креативні ідеї, <i>обґрунтовує</i> можливі шляхи їх вирішення та критично <i>оцінює</i> їх спроможність.	PH 4
Активно <i>долучається</i> до участі в освітніх проєктах, <i>вміє</i> презентувати методику розробки освітніх проєктів, пояснити зміст та призначення їх етапів, <i>аналізує</i> спроможність управління процесом їх впровадження, <i>прогнозує</i> передбачувані результати.	PH 5
<i>Знає</i> і <i>характеризує</i> основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; <i>описує</i> апарат науково-педагогічного дослідження, <i>виявляє</i> навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	PH 6
<i>Виявляє</i> готовність до визначення й аналізу педагогічних інновацій, можливостей їх упровадження у навчальний процес, до самостійного провадження науково-педагогічних досліджень, презентації їх результатів у практичній діяльності.	PH 7
<i>Виявляє</i> здатність описати показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>аналізує</i> власну навчальну та науково-професійну діяльність, <i>прагне</i> сформувати власний педагогічний стиль, готовий оволодівати новими знаннями й ефективними практичними діями у професійній діяльності, <i>вміння</i> педагогічної техніки, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя, <i>виявляє</i> готовність до професійної мобільності.	PH 8
<i>Виявляє</i> здатність формувати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання й застосовувати сучасні методики й технології. <i>Уміє</i> використовувати спеціалізовані концептуальні знання для розв'язання складних професійних завдань і проблем.	PH 9, PH 17
<i>Реалізує</i> вміння мотивувати здобувачів до саморозвитку, формування позитивної самооцінки й я-ідентичності, конструктивно <i>взаємодіє</i> з учасниками освітнього процесу.	PH 10, PH 11
<i>Організовує</i> освітній процес з урахуванням особливих потреб здобувачів освіти.	PH 12
<i>Реалізує</i> вміння діяти автономно і в команді.	PH 13
<i>Дотримується</i> принципів академічної доброчесності у власній педагогічній діяльності та <i>формує</i> культуру академічної доброчесності в здобувачів.	PH 14
<i>Застосовує</i> сучасні методики та навчальні технології у викладанні української мови і літератури в закладах вищої освіти для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в педагогічній діяльності.	PH 20

Знає принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів, <i>демонструє</i> здатність створювати тексти з урахуванням комунікативної ситуації.	РН 21
<i>Усвідомлює</i> цінність етнокультурного розмаїття світу, дотримується у своїй професійній діяльності засад міжетнічної толерантності, <i>вміє</i> вести міжкультурний діалог.	РН 23

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У межах обсягу навчальних годин для ОК «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах вищої освіти**» передбачено 60 годин індивідуальної та 30 годин самостійної роботи (для здобувачів денної форми навчання), 30 год. індивідуальної та 60 год. самостійної роботи (для здобувачів заочної форми навчання).

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти в процесі проходження педагогічної практики охоплює такі види завдань:

1. Ознайомитися з нормативно-правовими та інструктивно-розпорядчими матеріалами з питань практики.
2. Скласти та узгодити з керівником практики від кафедри план проходження практики.
3. Ознайомитися з навчальним закладом, структурним підрозділом, керівництвом (деканом факультету, завідувачем кафедри) та науково-педагогічним персоналом.
4. Опрацювати освітню програму, навчальний план освітньої програми, індивідуальний план роботи викладача, робочі програми дисциплін циклу професійної підготовки, плани науково-дослідницької роботи, навчально-методичні матеріали кафедри.
5. Обрати навчальні дисципліни і теми для проведення навчальних занять.
6. Вивчити організацію самостійної роботи з обраних навчальних дисциплін.
7. Відвідати лекції, практичні, семінарські заняття викладачів, здобувачів-практикантів, індивідуальні та групові консультації, які проводять викладачі. Здійснювати кероване спостереження за педагогічним процесом. Оформити результати спостереження за визначеним алгоритмом.
8. Познайомитися зі здобувачами освіти, у яких практикант буде проводити заняття і виконувати роботу наставника.
9. Підготувати конспект фрагменту одного пробного аудиторного заняття (лекція / практичне / семінарське заняття) з дисципліни мовознавчого або літературознавчого циклу й розгорнуті конспекти двох залікових занять (лекція / практичне / семінарське заняття) з дисципліни мовознавчого та літературознавчого циклу.
10. Провести фрагмент пробного аудиторного заняття з дисциплін мовознавчого або літературознавчого циклу.
11. Провести два залікових аудиторних заняття (лекцію / практичне / семінарське / лабораторне заняття) з мовознавчої та літературознавчої дисципліни. Вибір форми пробних і залікових занять здобувач погоджує з керівниками практики від кафедр.
12. Розробити зразки навчально-методичного забезпечення залікового заняття (пакет тестових завдань (30 тестів із п'ятьма варіантами відповідей, із яких – одна правильна) та інших видів завдань для здійснення контролю знань здобувачів (на вибір здобувача).
13. Брати участь в організаційній, навчально-методичній, науково-дослідницькій, культурно-освітній роботі кафедр і факультету.

14. Підготувати й провести зі здобувачами один позааудиторний захід професійного спрямування (засідання наукового студентського гуртка, літературного клубу, конкурс, відвідування музеїв, зустріч із письменником, інтелектуальна гра, літературний квест, круглий стіл, перегляд кінофільмів, тематичних відеоматеріалів і їх обговорення, підготовка і проведення фольклорно-обрядових чи народознавчих заходів, захід із апробації матеріалів магістерської роботи та ін.). Відвідати позааудиторний захід, підготовлений і проведений викладачами кафедр, факультету, здобувачами-практикантами.

15. Виконати дослідження психологічного спрямування.

16. Систематично заповнювати щоденник практики.

17. Написати звіт про проходження практики й оформити пакет звітної документації.

Індивідуальна робота здобувача передбачає також здобуття фахових компетентностей через навчання на освітніх онлайн-платформах.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

За діяльністю практикантів здійснюється поточний контроль: спостереження керівника практики за роботою здобувачів на базі практики, дотримання здобувачами виробничої дисципліни, умов та режиму роботи, графіку виконання запланованих завдань, ведення щоденника. Поточний контроль може здійснювати завідувач кафедри та відповідальні особи навчальної частини УжНУ.

Підсумковий контроль здійснюється у формі підсумкової конференції, де здобувач звітується про проходження практики. Вид оцінювання підсумкового контролю – диференційований залік. Практична діяльність магістрантів оцінюється з урахуванням творчого підходу до навчально-методичної, організаційної, культурно-освітньої та науково-дослідницької роботи, ефективності її проведення та якості підготовки звітної документації.

Диференційований залік із практики приймає комісія викладачів кафедри у формі усного звіту здобувача.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно з якою максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах, що виставляються під час захисту і переводяться в оцінку за схемою:

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

КРИТЕРІЇ

оцінювання педагогічної практики відповідно до вимог кредитно-трансферної системи

90–100 (A) відмінно: рівень компетентності – високий (конструктивно-варіативний). Здобувач повністю виконав план педагогічної практики, провів пробні й залікові заняття з мовознавчих та літературознавчих дисциплін на високому методичному рівні, використовував інноваційні підходи та методи, провів позааудиторний захід, пройшов навчання на онлайн-платформах, прозвітувався перед керівником практики і подав належно оформлені матеріали педагогічної практики, захистив зміст своєї роботи. Практикант володіє матеріалом у повному обсязі, вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені робочою програмою, виявив креативність у розумінні й творчому використанні здобутих знань та вмій. Здобувач здатний характеризувати організацію й функціонування освітнього процесу в закладах вищої освіти, аналізувати навчально-методичні матеріали, проводити педагогічне й психологічне дослідження та їх аналіз, брав участь у заходах кафедр та факультету.

82–89 (B) добре: рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний). Здобувач повністю виконав план педагогічної практики, провів пробні та залікові заняття з мовознавчих та літературознавчих дисциплін на належному методичному рівні, використовував інноваційні підходи та методи, провів позааудиторний захід, брав участь у заходах кафедр та факультету, виконав педагогічне та психологічне дослідження, проаналізував отримані результати, пройшов навчання на онлайн-платформах, прозвітувався перед керівником практики, подав належно оформлені матеріали педагогічної практики, але допустив деякі неточності у викладі, відобразив свою діяльність не в повному обсязі, захистив зміст своєї роботи. Практикант частково характеризує систему організації та функціонування освітнього процесу в закладі вищої освіти, аналізує навчально-методичні матеріали.

74–81 (C) добре: рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний). Здобувач повністю виконав план педагогічної практики, провів пробні та залікові заняття з мовознавчих та літературознавчих дисциплін на належному методичному рівні, але інноваційні підходи та методи застосовував частково, провів позааудиторний захід, брав участь у заходах кафедр та факультету, виконав педагогічне та психологічне дослідження, проаналізував отримані результати, але аналіз результатів неповний; пройшов навчання на онлайн-платформах, прозвітувався перед керівником практики, подав належно оформлені матеріали педагогічної практики, але допустив деякі неточності у викладі, відобразив свою діяльність не в повному обсязі, захистив зміст своєї роботи. Практикант частково характеризує систему організації та функціонування освітнього процесу в закладі вищої освіти. Здобувач демонструє навички роботи з навчально-методичними матеріалами.

64–73 (D) задовільно: рівень компетентності – середній (репродуктивний). Здобувач повністю або частково виконав план педагогічної практики, прозвітувався перед науковим керівником, подав матеріали педагогічної практики, але не в повній мірі відобразив зміст своєї роботи під час практики, допустив неохайність в оформленні звітної документації; захистив зміст своєї роботи. Практикант дає неповну характеристику складових систем організації та функціонування освітнього процесу в закладах вищої освіти. Здобувач провів пробні й залікові заняття з мовознавчих та літературознавчих дисциплін, але виявив недостатні теоретичні знання й методичні вміння в процесі проведення й аналізу занять. Здійснив педагогічне та психологічне дослідження, але узагальнення результатів поверхове.

60–63 (E) задовільно: рівень компетентності – середній (репродуктивний). Здобувач виконав план педагогічної практики частково, прозвітував перед керівником, подав

матеріали педагогічної практики, але допустив суттєві недоліки у викладі, неповноту відображення своєї діяльності, неохайність в оформленні документації, непереконливо захистив результати своєї роботи. Провів пробні та залікові заняття на недостатньому навчальному, науковому та методичному рівні. Проведений позааудиторний захід не мав професійного спрямування або належної організації. Практикант дає часткову характеристику складових систем організації та функціонування освітнього процесу в закладах вищої освіти. Провів педагогічне та психологічне дослідження, але узагальнення результатів поверхове.

35–59 (FX) незадовільно з можливістю повторного проходження педагогічної практики: рівень низький (рецептивно-репродуктивний). Здобувач частково (або не виконав) виконав план педагогічної практики, не подав керівникові необхідні матеріали, не захистив результати педагогічної практики.

1–34 (F) незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики: рівень низький (рецептивно-репродуктивний). Здобувач не виконав завдань педагогічної практики, не провів пробних і залікових занять, не подав звітних матеріалів практики.

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№п/п	Вид роботи	Бали
1	Звіт про проходження практики і презентація портфоліо	20
2	Самоаналіз проведених залікових занять і протоколи обговорення проведених залікових занять	5
3	Письмовий аналіз відвіданого заняття	5
4	Буклет про інновації у викладанні мовознавчих і літературознавчих дисциплін	5
5	Конспекти залікових занять	10
6	Проведення залікових занять	20
7	Проведення позааудиторного заходу професійного спрямування	5
8	Розробка навчально-методичного забезпечення	10
9	Щоденник педагогічної практики	5
10	Навчання на онлайн-платформах (наявність сертифіката)	5
11	Психолого-педагогічне дослідження	10
	Разом	100

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звітна документація здобувача про проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах вищої освіти містить такі компоненти:

1. Портфоліо практиканта (розгорнутий конспект однієї залікової лекції з дисципліни мовознавчого або літературознавчого циклу (в письмовому та електронному варіантах); розгорнутий конспект одного залікового практичного заняття з дисципліни мовознавчого або літературознавчого циклу (в письмовому та електронному варіантах); пакет тестових завдань (30 варіантів) із мовознавчої / літературознавчої дисципліни (5 варіантів відповіді, одна з яких – правильна) в письмовому та електронному варіантах; зразки навчально-методичного забезпечення, виготовлені до залікових занять; самоаналіз проведених залікових занять і протоколи обговорення проведених залікових занять; письмовий аналіз відвіданого заняття; план-конспект позааудиторного заходу професійного спрямування; буклет про інновації у викладанні мовознавчих і літературознавчих дисциплін).
2. Звіт здобувача про проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах вищої освіти, у якому послідовно описано всі етапи виконаної роботи. Звіт завіряє керівник

практики від кафедри.

Структура звіту: а) вступ, у якому стисло розкривається роль, місце і мета проведеної практики в системі професійної підготовки майбутнього викладача (основні принципи організації практики; основні завдання практики; визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися та вдосконалюватися під час практики); б) основна частина (результати навчальної, методичної, організаційної, культурно-освітньої роботи здобувача; кількість відвіданих та проведених аудиторних та інших видів занять, оцінки за залікові заняття; відвідані й проведені позааудиторні заходи; результати проведених психолого-педагогічних досліджень; навчання на онлайн платформах); в) висновки (результати виконання завдань практики, зауваження й рекомендації щодо організації, удосконалення та поліпшення умов педагогічної практики, самооцінка здобувача щодо ефективності застосування теоретичних знань із фахових дисциплін і дисциплін психолого-педагогічного циклу в конкретному освітньому середовищі). Здобувач додає до звіту щоденник, у якому зафіксовано план індивідуальної роботи здобувача, проведені пробні й залікові аудиторні заняття, інші види виконаної роботи і виставлені оцінки, письмовий звіт про проходження практики, підписаний і оцінений керівником від кафедри.

3. Характеристику здобувача-практиканта з оцінкою керівника від кафедри, засвідчену підписом керівника бази практики і завірену печаткою закладу освіти / деканату, на базі якого проходив практику здобувач (окрім практикантів, які проходили практику в УжНУ).

4. Сертифікат про навчання на онлайн-платформах (за наявності).

5. Матеріали психолого-педагогічних досліджень.

Звітну документацію здобувач подає на відповідну кафедру протягом 5 днів після закінчення педагогічної практики.

Звітну документацію реєструють на кафедрі, подають для аналізу та оцінювання керівнику практики від кафедри.

Публічний захист педагогічної практики відбувається у визначений термін на засіданнях кафедри української мови та кафедри української літератури з участю всіх здобувачів, керівників практики та науково-педагогічних працівників кафедр. За результатами захисту й рівнем виконання представлених звітних матеріалів практики здобувачеві виставляється оцінка у формі диференційованого заліку.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувача вищої освіти-практиканта передбачає:

- організацію власної навчальної і науково-педагогічної діяльності;
- опрацювання науково-теоретичних, навчально-методичних, дидактичних матеріалів для підготовки й проведення навчальних занять;
- опрацювання художніх текстів;
- добір наукових, науково-інформаційних, медіатекстів для навчально-методичного забезпечення запланованих видів роботи;
- підготовку презентації до занять;
- укладання бібліографії, анотованих списків літератури;
- вивчення інноваційного педагогічного досвіду;
- оволодіння методикою проведення занять із застосуванням мультимедійних засобів навчання, онлайн навчальними контентами, цифровими системами управління навчальним процесом в умовах дистанційної освіти (Google Classroom, Moodle).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гляненко К.А., Соснова М.А. Дидактичні основи професійної освіти: навч. посіб. Кропивницький: ПП «ПОЛІУМ», 2021. 198 с.
2. Закон України «Про освіту» (ред. від 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (ред. Від 27.12.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
4. Закон України «Про вищу освіту» (ред. від 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556>
5. Педагогічна практика – основа фахової вправності майбутнього вчителя-словесника: монографія / [Кузнецова Г.П. та ін.; за ред. Г.П. Кузнецової]; Глух. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2013. 190 с.
6. Педагогічна практика в закладах профільної та спеціалізованої середньої освіти (модуль виховна робота): метод. реком. / Боярська-Хоменко А.В., Собченко Т.М., Кін О.М., Васильєва С.О. Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 2023. 22 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5f399afc-9688-4cc9-9e47-71c662950164>
7. Про затвердження Положення про практику здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», наказ ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 388/01-17, від 24 лютого 2017 року. Ужгородський національний університет. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>
8. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», 24.12. 2020 р., № 61 / 01-04.
9. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект: навчальний посібник / Г. Токмань, Л. Козубенко, Н. Дига, Н. Черниш. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018.
10. Собченко Т., Кін О. Аналіз досвіду роботи використання потенціалу соціальних мереж у реалізації концепції національно-патріотичного виховання. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2023. Том 11, № 1. С. 45-49.
11. Соколенко Л. Теоретична та практична складові підготовки фахівців до роботи у закладах фахової передвищої освіти. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2023. № 31. С. 407–418.
12. Стандарти вищої освіти (за спеціальностями). URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
13. Семенов О. Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації: навч. посіб. Київ: Талком, 2021. 377 с.
14. Семенов О., Базиль О., Дятленко Т. Фахова практика вчителя-словесника: навчальний посібник. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с.
15. Сірант Н. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Львів, 2013. 116 с.
16. Як вчити та навчатися в умовах війни: Інформаційно-методичні матеріали для дорослих (учителів, викладачів, психологів) зі створення сприятливих умов для навчання та

Додаткова література

1. Авраменко О.М. ЗНО 2021. Українська мова та література. Збірник завдань у тестовій формі. Частина 2. Київ: Грамота, 2020. 144 с.
<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klasukrajinskaliteratura-kovalenko-2019.pdf>
2. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
3. Башманівська Л. А., Усатий А. В. Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 66 с.
4. Витвицька С. ЗНО 2015. Українська література. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 482 с.
<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-ukrajinskaliteratura-kovalenko-2019.pdf>
5. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 400 с.
6. Братко М. Теоретичні і методичні засади управління професійною підготовкою фахівців в освітньому середовищі університетського коледжу: монографія. Кам'янець-Подільський: «Аксиома», 2017. 424 с.
7. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356–362.
8. Коваленко Л.Т. Українська література. Рівень стандарту: підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. 256 с. іл.
<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-ukrajinskaliteratura-kovalenko-2019.pdf>
9. Кожуховська Л. Самоаналіз уроку як ефективний засіб формування у студентів-філологів фахових умінь. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2012. Вип. 27. С. 131–135.
10. Корват С. Інноваційні технології навчання у процесі розвитку творчих здібностей учнів на уроках української мови та літератури. *Таврійський вісник освіти*. 2011. № 2 (34). С. 36–41.
11. Корнійко В. Гра як один із методів активного навчання на уроках української мови та літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 11. С. 32–34.
12. Кузнецова Г. Наукові основи професійної вправності вчителя-словесника від ретроспекції до сьогодення. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 5. С. 42–50.
13. Кузнецова Г. Педагогічна практика у професійному становленні вчителя-словесника *Українська мова і література в школі*. 2008. № 5. С. 59–63.
14. Кузнецова Г. Інтерактивний методичний колоквиум як засіб формування вчителя-словесника. *Дивослово*. 2006. № 11. 32 – 36.
15. Лебедик Л.В. Проектування форм педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої

- школи в умовах магістратури. *Імідж сучасного педагога*. 2017. № 8 (177). С. 25–28.
16. Міщенко О. Українська література: підручник для 11 класу загальноосвітн. навч. закл: рівень стандарту, академічний рівень. Київ: Генеза, 2011. 304 с.
 17. Мовчан Р.В., Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література: підручн. для 11 класу загальноосвітн. навч. закладів (рівень стандарту, академічний рівень) / наук.ред. Р.В. Мовчан. Київ: Грамота. 2011. 352 с.
 18. Наугольник Л.Б. Психологія стресу: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с. URL : <http://surl.li/fucp>
 19. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика: словник / укл. М.П. Вовк, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Н.О. Філіпчук, С.В. Ходаківська; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 328 с.
 20. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. Київ: А. П. Н.. 2012. 136 с.
 21. Рябовол Л.Т. Педагогічна практика: організація та проведення в умовах навчання. *Сучасна освіта: методологія, теорія, практика*: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (Дніпро, 18 березня 2021 р.). Дніпро, 2021. С. 203–208.
 22. Семеног О. Фахова підготовка магістрантів – українських філологів на засадах партнерської взаємодії. *Слобожанський науковий вісник*. Серія: Філологія. 2023. Випуск 2. С. 37–43.
 23. Соснова М.А., Гляненко К.А. Теорія та методика викладання фахових дисциплін: навч. посіб. Кропивницький: «ПОЛІУМ», 2021. 107 с.
 24. Соснова М.А., Гляненко К.А. Основи корекційної педагогіки: навч. посіб. Кропивницький: ПП «ПОЛІУМ», 2021. 84 с.
 25. Стельмашенко В.П. Організаційно-педагогічні засади управління якістю підготовки фахівців в коледжах України: авторефер. дис... к. пед. н. 13.00.01. Київ, 2001. 23 с.
 26. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.
 27. Шило Г. З досвіду використання ігрових технологій на уроках української літератури. *Українська література: проблеми і перспективи*: матеріали Всеукраїнської заочної науково-практичної Інтернет-конференції / Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2020. С. 192–197.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Сайт УжНУ. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/>
2. Репозитарій УжНУ. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jsui/>
3. Наукова бібліотека УжНУ. URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/#myCarousel>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. НУШ (Нова українська школа). URL: <https://nus.org.ua/>
6. Допомога учням, студентам, учителям у вивченні й викладанні української мови та літератури. Сайт Скрипник Марини. URL: <https://skripnikmarina.ucoz.ua/>
7. Віртуальний підручник з української літератури «Еврика!». URL: <http://eureka.ucoz.ua>
8. Всеосвіта – національна освітня платформа. URL: <https://vseosvita.ua/>

Результати перегляду

робочої програми практики

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток)
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20__ р. Завідувач кафедри

ініціали)

(підпис) (Прізвище

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20__ р. Завідувач кафедри

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20__ р. Завідувач кафедри

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20__ р. Завідувач кафедри

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20__ р. Завідувач кафедри
